

Handläggare
Nicoletta Zoannos
Telefon: 08-50812779

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
23 mars 2023

Drift av Hornskrokens vård- och omsorgsboende och hotellpensionatet Hornskroken

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden rekommenderar äldrenämnden att driften av Hornskrokens vård- och omsorgsboende och hotellpensionatet Hornskroken upphandlas enligt en reserverad upphandling för vissa tjänster enligt bilaga 2 i LOU.

Sammanfattning

Hornskroken drivs sedan den 1 februari 2021 på entreprenad av Stiftelsen Stockholms sjukhem. Avtalstiden är från och med 1 februari 2021 till och med 31 januari 2024 och kan förlängas med samma villkor i tre år med möjlighet till ytterligare förlängning om först tre år och sedan ytterligare två år. Förvaltningen har fått information från Stiftelsen Stockholms sjukhem om att organisationens styrelse den 26 januari 2023 beslutat att inte förlänga avtalet med Stockholms stad avseende driften av Hornskrokens vård- och omsorgsboende och hotellpensionatet Hornskroken.

Förvaltningen kan konstatera att Hornskroken är en väl fungerande verksamhet och ser det som beklagligt att Stiftelsen Stockholms sjukhem väljer att inte förlänga avtalet. Förvaltningen ser vidare att det finns tre tänkbara alternativ i att hantera den framtida driften av Hornskrokens vård- och omsorgsboende. Stadsdelsnämnden kan välja att ta över driften i egen regi eller att upphandla på nytt. Ny upphandling kan antingen genomföras genom en upphandling enligt LOU eller genom en reserverad upphandling för vissa tjänster enligt bilaga 2 i LOU.

Utifrån skrivningarna i stadens budget för 2023 gällande främjandet av idéburen äldreomsorg samt att Hornskrokens vård- och omsorgsboende är en stabil verksamhet med hög beläggning och hög brukarnöjdhet som drivits på entreprenad under en längre tid så förordar förvaltningen en ny reserverad upphandling för vissa tjänster enligt bilaga 2 i LOU.

Bakgrund

Hornskrokens vård- och omsorgsboende, inklusive Pensionat Hornskroken, är beläget på Hornskroken 1. Verksamheten omfattar 53 platser permanent boende med demensinriktning, fördelat på sex våningsplan med mellan sex och elva boende per plan samt den kommunövergripande verksamheten Pensionat Hornskroken, som omfattar korttidsboende för anhörigavlastning och dagverksamhet med demensinriktning. Pensionatet har fyra korttidsplatser och dagverksamhet för totalt sex personer inklusive korttidsplatserna.

Hornskroken drivs sedan den 1 februari 2021 på entreprenad av Stiftelsen Stockholms sjukhem. Avtalstiden är från och med 1 februari 2021 till och med 31 januari 2024 och kan förlängas med samma villkor i tre år med möjlighet till ytterligare förlängning om först tre år och sedan ytterligare två år. Längsta möjliga avtalstid är till och med den 31 januari 2032.

Inom Stockholms stad genomförs upphandlingar av driften av vård- och omsorgsboenden för äldre som centrala upphandlingar. Kommunfullmäktige beslutar, efter stadsdelsnämndernas förslag och äldrenämndens svar på remiss gällande förslagen, för vilka vård- och omsorgsboenden som driften ska upphandlas. Stadsdelsnämnden förvaltar sedan avtalet, äldrenämnden är avtalspart och staden avtalsägare.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för äldreomsorg. Ärendet har behandlats i förvaltningsgrupp och i pensionärsrådet den 13 mars 2023.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen har fått information från Stiftelsen Stockholms sjukhem om att organisationens styrelse den 26 januari 2023 beslutat att inte förlänga avtalet med Stockholms stad avseende driften av Hornskrokens vård- och omsorgsboende och hotellpensionatet Hornskroken. Stockholms sjukhem har framfört att anledningen till att organisationen väljer att inte förlänga avtalet gällande driften av Hornskroken handlar om anbudets ekonomiska förutsättningar.

Förvaltningen kan konstatera att Hornskroken är en väl fungerande verksamhet och ser det som beklagligt att Stiftelsen Stockholms sjukhem väljer att inte förlänga avtalet.

entreprenören följer gällande avtal, förfrågningsunderlag och utfästelser i anbudet. En del i det löpande uppföljningsarbetet är samverkansmöten mellan förvaltningen och entreprenören, där bland annat inkomna klagomål, uppföljning av bemanning och identifiering av riskområden behandlas. Uppföljning av verksamheten på plats på boendet sker minst en gång vartannat år. Den senaste verksamhetsuppföljningen av Hornskrokens vård- och omsorgsboende genomfördes 31 januari 2023. Förvaltningens bedömning efter genomförd verksamhetsuppföljning är att Stockholms sjukhem har en tydlig struktur och målsättning för sitt kvalitetsarbete där medarbetarnas delaktighet är tydlig. Den bild medarbetarna ger av hur verksamheten fungerar är samstämmig med den beskrivning ledningen på plats ger. En stor andel av medarbetarna har adekvat utbildning och personalomsättningen är låg. Verksamheten bedöms sammantaget ha goda förutsättningar att hålla hög kvalitet och ge de boende en god och säker vård och omsorg.

Vid avtalsuppföljningsmöten, som är tre till fyra gånger per år, följs lex Maria, lex Sarah samt klagomål och avvikelser samt andra hälso- och sjukvårdsfrågor upp. Beställarenheten ansvarar för individuppföljningen som görs årligen.

Utifrån Socialstyrelsens brukarundersökning, individuppföljningar och uppföljningar av kvalitetsmått gör förvaltningen den sammantagna bedömningen att verksamheten uppfyller de krav som kan ställas utifrån gällande lagstiftning, förordningar, föreskrifter, stadens riktlinjer och upprättat avtal.

Förvaltningen ser att det finns tre tänkbara alternativ att hantera den framtida driften av Hornskrokens vård- och omsorgsboende. Stadsdelsnämnden kan välja att ta över driften i egen regi eller att upphandla på nytt. Ny upphandling kan antingen genomföras genom en upphandling enligt LOU eller genom en reserverad upphandling för vissa tjänster enligt bilaga 2 i LOU.

Alternativ 1: Förnyad upphandling enligt LOU

När en upphandling enligt LOU sker har utförare oavsett organisationsform möjlighet att lämna ett anbud.

Nämnden är vid en central upphandling låst vid de krav som ställs i upphandlingsunderlaget. Vid en ny upphandling ser förvaltningen över kraven i upphandlingsunderlaget. Under arbetet med förfrågningsunderlag och utvärdering av anbuden är det viktigt att förvaltningen avsätter tid och resurser så att förvaltningens kompetens och erfarenhet tas tillvara. Nämnden har vid en entreprenad ett övergripande huvudmannaskapsansvar som omfattar uppföljning av objektiv och subjektiv kvalitet samt avtalstrogenhet.

När verksamheten drivs på entreprenad har nämnden inga kostnader för tomplatser, egenkontroll, kvalitetsarbete, personaladministration och annan intern administration.

Alternativ 2: Förnyad upphandling genom en reserverad upphandling för vissa tjänster enligt bilaga 2 i LOU

Från och med 1 januari 2023 finns det möjlighet att reservera deltagandet i en upphandling av vissa tjänster som omfattas av bilaga 2 till LOU¹. En sådan reservation innebär att endast idéburna organisationer som uppfyller vissa krav tillåts delta i upphandlingen. För att deltagandet i upphandlingen ska kunna reserveras ska följande krav vara uppfyllda:

- Reservationen ska avse idéburna organisationer vars allmännyttiga syfte bidrar till att uppnå ändamålet med den tjänst som ska tillhandahållas.
- Organisationen får inte göra värdeöverföringar annat än till andra idéburna organisationer eller till forskning.
- Staten, en region eller en kommun får inte ha ett rättsligt bestämmande inflytande över organisationen.²

Tillvägagångssättet och kraven är utöver det ovan nämnda desamma som i alternativ 1.

Alternativ 3: Överta driften i egen regi

Vid ett övertagande av driften i egen regi tar nämnden över befintlig personal vid det datum som bestäms för övertagandet.

Förvaltningen kan inte tvinga någon att följa med över till verksamheten i stadens regi utan de kan välja att stanna kvar hos nuvarande arbetsgivare. Förvaltningen identifierar en risk vid ett övertagande utifrån dagens svårigheter att rekrytera inom olika bristyrken såsom chefer, sjuksköterskor, rehab-personal, dietist och specialistundersköterskor. Ett övertagande innebär även kostnader av engångskaraktär. Kostnaderna är till exempel lön till chef under arbetet med att förbereda övertagandet samt administrativa kostnader och kostnader för rekrytering.

Hornskrokens vård- och omsorgsboende är ett boende med 53 platser vilket innebär ett driftsarbete för förvaltningen om boendet ska

---

¹ Upphandlingsmyndigheten, "Bilaga 2: Förteckning över sociala tjänster och andra särskilda tjänster", *Upphandlingsmyndigheten*, hämtad 23 februari 2023, https://www.upphandlingsmyndigheten.se/regler-och-lagstiftning/olika-sorters-avtal-och-kontrakt/upphandling-av-tjanster/bilagor-lou/#bilaga_2_forteckningoversocialatjansterochandrasarskildatjanster

² Upphandlingsmyndigheten, "Reserverad upphandling för vissa tjänster enligt bilaga 2", *Upphandlingsmyndigheten*, hämtad 23 februari 2023, <https://www.upphandlingsmyndigheten.se/regler-och-lagstiftning/hallbarhet-i-upphandlingsreglerna/reserverad-upphandling-for-vissa-tjanster-enligt-bilaga-2/>

drivas i egen regi. Nämnden driver idag totalt 288 platser i egen regi. Under året öppnas ytterligare 14 platser upp på Kulltorps vård- och omsorgsboende och 123 platser tillkommer den 1 oktober 2023 då Bergsunds vård- och omsorgsboende går över i egen regi. Det totala antalet platser som drivs i egen regi, enligt LOU och enligt LOV uppgår till 820 stycken. Detta innebär att 52 procent av platserna kommer drivas i egen regi, 24 procent på entreprenad enligt LOU och 24 procent enligt LOV.

Hornskroken har under en längre tid drivits på entreprenad av både idéburna och privata entreprenörer. De uppföljningar i form av brukarundersökningar, individuppföljningar och uppföljningar av kvalitetsmått som genomförts visar att de boende får god och säker omvårdnad och att det är en väl fungerande och stabil verksamhet.

I stadens budget finns det skrivningar på två ställen som handlar om att staden ska främja idéburen äldreomsorg³. Syftet med en reserverad upphandling är att öka möjligheterna för idéburna organisationer att tillhandahålla offentligt finansierade välfärdstjänster. På så sätt är det tänkt att kommuner, regioner och statliga myndigheter i större utsträckning än tidigare kommer kunna dra nytta av de idéburna organisationernas kompetens, erfarenhet och andra resurser⁴.

Utifrån skrivningarna i stadens budget för 2023 gällande främjandet av idéburen äldreomsorg samt att Hornskrokens vård- och omsorgsboende är en stabil verksamhet med hög beläggning och hög brukarnöjdhet som drivits på entreprenad under en längre tid så förordar förvaltningen en ny reserverad upphandling för vissa tjänster enligt bilaga 2 i LOU.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden rekommenderar äldrenämnden att driften av Hornskrokens vård- och omsorgsboende och hotellpensionatet Hornskroken upphandlas enligt en reserverad upphandling för vissa tjänster enligt bilaga 2 i LOU.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningens bedömning är att frågeställningarna som lyfts i ärendet varken ger direkta eller indirekta konsekvenser för förvaltningens målgrupper beroende på om de är kvinnor eller män.

³ Stockholms stad, "Budget 2023", sidan 99 och 264, *Stockholms stad*, hämtad 23 februari 2023, <https://start.stockholm/globalassets/start/om-stockholms-stad/sa-anvands-dina-skattepengar/stadens-budget-ar-fran-ar/stockholms-stads-budget-2023.pdf>

⁴ Regeringen, "Idéburen välfärd prop. 2021/22:135", *Regeringen*, hämtad 23 februari 2023, <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2022/03/prop.-202122135/>

En vidare jämställdhetsanalys genomförs därför inte.

Expedieras till
Äldrenämnden

Alexandra Wynn
Stadsdelsdirektör
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Odini Nzeribe
Avdelningschef
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Alexandra Wynn, Stadsdelsdirektör	2023-03-08
Odini Nzeribe, Avdelningschef	2023-03-07